

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

XVI. Determinat tertium dubium, & ostendit quot fuerint, & sint radices
lapsuum in diuersis Ordinibus, nempe sedecim. Et primas quinque
declarat; quæ sunt malorum prælatio, correctionis omiſſio, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

CAPVT XVI.

Determinat tertium dubium, & ostendit quot fuerint & sint radices lapsuum in diuersis Ordinibus, nempe sedecim. Et primas quinque declarat: & sunt, malorum prælatio, correctionis omiſſio, officialium multiplicatio, larga dispensatio, & inobedientium rebellio.

Enumerat sedecim radices, quæ lapsuum Religionis progignunt.

AD tertium dubium, quæ sint & fuerint radices lapsuum in Ordinibus: memini de hoc legisse cuiusdam Doctoris deuoti Ordinis Prædicatorum Tractatû quemdam, & responsa notabilia, quæ coram me nõ habeo, nec memoria mea ista fortè in toto retinet. Occurrunt tamen mihi quædam ex eisdem & ex aliis, & sunt numero xvi. Quorum quædam habent locum in capite, quædam in membris, quædam in vtrisque, & quædam ex aliis accidentibus. Omnia tamen causa destructionis exstiterunt regularis obseruantie: videlicet quoad capita, indignorum & malorum prælatio, correctionis omiſſio, officialium inutiliû multiplicatio, & larga in professis dispensatio. Quoad subditos verò, Prælati exhibitæ rebellio, priuata temporalium appropriatio, incauta cum exteris conuersatio, & studij religiosi omiſſio. Quoad vtroque

que

que autem, videlicet tam quoad Prælatos, quàm quoad subditos, sunt ineptorum ad officia promotio, minimorum debitorum inconsideratio, locorum nimia multiplicatio, feminarum incauta adhæsiō, & bonorum virorum perditio. Sed quoad extrinseca, sunt diuitiarum improporcionata augmentatio, bellorum & tyrannorum oppressio, parochiarum noua incorporatio.

Prima radix est, indignorum & malorum prælatio. Hanc ob causam Christus in templo *eiicere cepit vendentes & emētes*, Matthæi 22. vbi dicit Chrysostomus; Sicut de templo omne bonum egreditur, ita de templo omne malum procedit. Si enim sacerdotium integrum fuerit, tota Ecclesia floret: si autem corruptum fuerit, omnium fides marcida est. Sic enim cum videris arborem pallentibus foliis, intelligis quia vitium habet in radice: sic cum videris populum indisciplinatum, sine dubio cognosce, quia sacerdotium eius non est sanum.

Secunda radix est, correctionis debitæ omissio. Non enim solum verbis oportet corrigere subditorum insolentiam, sed etiam factis: alioquin culpa tam in Prælato redundat, quàm in subditos, vt expressè contigit Heli summo Sacerdoti respectu filiorum suorum, qui fures erant diuini sacrificij,

P 5 auari

Prosequitur primam radicem.
Mat. 21. 12.
Chrysost. hom. 38. in Mat. in op. imperf.

Maximi refert in Ecclesia sacerdotes esse bonos, aut malos.

II. Radix.

*Quantum
malum ex
omissa cor-
reptione.*

auari & fornicarij, quos pater quidem ver-
bis, sed lenibus solùm corripuit: idcirco eis
non emēdatis, pater mortuus est subitanè,
filij in prælio; alterius vxor, scilicet Phinees
intempestiuo partu periit; arca capitur, &
Sacerdotij dignitas à genealogia Heli subla-
ta est, 1. Reg. 2. & 4. cap.

III. Radix

*Damna ex
facile amo-
ris aut mul-
tiplicatis
Prælati.*

Tertia radix est, officialium inutilium
multiplicatio, quæ fit quandoque in Præla-
ti nimis veloci amotione, qui nouit iam
ouium proprietates, & per consequens eas
melius regere, si bonus est, quàm alius,
qui sequitur, facere valeat; qui antequam
prædecessoris sui experientiam acquirit, ou-
ibus in regiminis pastu multum deperit. Fit
etiam ista officiorum multiplicatio & offi-
cialium, inutilis & nociua plurimùm, præ-
fertim quādo pro officiis pecunia & emolu-
menta temporalia aliqua etiam pro mona-
sterio recipienda occurrunt: quia exinde
fiunt faciliter proprietarij, & euaporatur
propter extrinseca officia ipsa acquisita de-
uotio. Horrent exinde loca regularia, &
Deo subtrahitur seruitorum debitus in cho-
ro numerus. Sic enim dum sacrista pro ec-
clesia pecuniam recipit, librarius pro scri-
ptoribus, vestiarius pro vestitu, sutor calceo-
rum artifex pro corio, pistor pro molendi-
nario, infirmarius pro debilibus, Abbas vel

Prior

*Nota quā-
ta officialiū
dineritas
apud de-
formatos.*

Prior pro sibi necessariis, procurator pro sæcularibus, burfarius pro conuentus utilitatibus; & sub pietatis specie, per officialium numerum, qui sub vnico vel binario conseruari bene posset, latenter subintrat proprietatis vitium. Non sic Christus fecisse legitur primitiuè, nec Ecclesiæ Principes. Nam inter duodecim Apostolos & septuagintaduos Discipulos, solum Iudam pro procuratoris officio elegit, qui pecuniam tractaret, & haberet loculos, vt dicitur Ioan. 13. Et in Ioan. 13. 29 cœtu primitiuæ Ecclesiæ, qui circiter tria millia personarum habuit, propter ministerium mensæ, id est victualium, non videntur nisi septem electi esse Diacones, Act. 6.

Quarta radix est, larga in professis dispensatio, in his videlicet, quæ ad Regulam & statuta pertinent. Nam ex talibus sequitur omnium ad Religionem pertinentium tandè dissipatio. Quo contrà reperimus in primordio cuiuslibet legis Prælatos transgressoribus earum pœnas durissimas inflixisse. Quæ gra- uiter animæ aduersum in Priores vtriuslibet legis transgressores. vnde de hominè, qui Sabbato collegit ligna, in carceratū iussit Deus in principio dationis legis Mosaicæ per omnè Israël lapidibus extra castra obrui, Num. 15. Et de blasphemomominis Dei, pari modo incarcerato, Deus Num. 15. v. 35. ait Leuit. 24. *Educ blasphemum extra castra, Leu. 24. 14* & ponent omnes, qui audierunt manus suas *super*

super caput eius, & lapidet eum populus uniuersus. Sic etiam filij Israël post acceptam legem, quando eam non curauerunt seruare, nunc incendio, nunc serpentibus, nunc terræ hiatu à Deo puniti esse leguntur. Pari modo in primitiua Ecclesia, vt Religio- nis eius regularis obseruantia, præsertim in paupertate voluntaria custodiretur, Christo permittente, Iudas proprietarius suspendio interiit, & eius sequaces Ananias & Saphira subitanea morte per Petri sententiam plexi sunt ilicò, vt habetur Act. 5. Benè ergo Prælatum describit Apostolus ad Titum 1. di- cens: *Oportet Episcopum, id est, superin- tendentem Prælatum, esse sine crimine sicut Dei dispensatorem.*

*Descriptio
Prælati.
Tit. 1. 7.*

v. Radix.

*Definit in-
obedientiã.*

*Hugo li. 2.
de claustro
animæ c. 13
Cõtemptus
trifariam
medetur.*

Quinta radix est, Prælati exhibitæ per inobedientiam rebellio. Est autem, vt ait Tullius, inobedientia, duritia mentis obstinata, cum debeas imperanti velle obtemperare. & vt Hugo dicit lib. De claustro animæ, morbus ex superbiæ tumore procedens: sicut sanies ex vlcere, sic ex superbia contemptus manat. Hæc autem tribus modis mederi solet, videlicet emplastro, virgulto, & ferro; id est, exemplo boni operis, verbo exhortationis, & disciplina correctionis. Cum enim vlcus non emittit per confessionem saniem, vel ex commoni-
tione

tionem non permittit emendationem, restat
vt ferri recipiat incisionem, id est, corre-
ctionem disciplinae.

CAPVT XVII.

*Declarat quinque alias radices, quae sunt
temporalium priuata appropriatio, in-
cauta cum extraneis conuersatio, studij
Religiosi emissio, ineptorum ad officia
promotio, & minimorum debitorum in-
consideratio.*

SEXTA radix est, priuata temporalium VI. Radix.
appropriatio contra Superioris rationa-
bilem licentiam, contra communitatem re-
rum, & contra votum paupertatis. De qui-
bus Cassiodorus dicit: Prouidè decreuit an-
tiquitas vniuersitatem edictis generalibus Cassiod. l. 9
variarum
epist. 18.
admoneri, per quae & debitum animae cor-
rigitur, & excedentis verecundia non graua-
tur. Cuncti enim sibi aestimant dici, vbi nul-
lum constat exponi, & similis fit innocenti,
quem contigerit sub communionem purgari.
Huius autem communitatis laesionem per
bona applicata iure proprietario, omnes Re-
gulæ sanctorum Patrum summè detestati
sunt. Patet hoc in prærecitatis de Ananiæ &
Saphiræ & Iudæ pœnis crudelibus. Patet in
primis Ægypti, & ei propinquis Patribus,
qui